



Slovenská asociácia učiteľov slovenčiny

Dočasné sídlo: Kadnárova 4, 831 52 Bratislava

web: <http://saus.yw.sk>; email: janpapuga@gmail.com

V Bratislave dňa 11. 11. 2014

VEC

Informácia o diskusii o povinnom čítaní

Vážení kolegovia, na základe spolupráce Slovenskej asociácie učiteľov slovenčiny a Literárneho informačného centra (LIC) sa v rámci Bibliotéky 2014 zorganizovala dňa 7. 11. 2014 diskusia o **Ne(povinnom) čítaní** spojená s prezentáciou novej knižnej edície LIC. Cieľom tejto edície je ponúkať školám tzv. povinnú literatúru v prijateľnej cene, keďže vážnym problémom je, že riadiace inštitúcie zotrúvajú na určovaní literatúry bez toho, že by relevantný počet výtlačkov poskytlí zadarmo jednotlivým stredným školám. Edícia LIC ponúka túto literatúru za prijateľnú cenu. Prvou knižkou tejto edície je Urbanov **Živý bič**, ktorý sa už dá objednať. Podľa zverejnených inovovaných štátnych vzdelávacích programov sa toto dielo vracia medzi povinnú literatúru.

Diskusiu viedla pani riaditeľka LIC Miroslava Vallová. Hostom diskusie okrem mňa bol literárny vedec Karol Csiba, ktorý napísal ku knihe Živý bič kaledárium života M. Urbana. Okrem diskusie o vzniku novej edície a jej prvého titulu sa pred, žiaľ, nevelkým publikom hovorilo o fenoméne povinnej literatúry. Základné tézy, ktoré som vyjadril k tejto téme, uvádzam nižšie.

Diskusia bola podnetná, motivujúca. Prítomní boli aj pracovníci z ŠPÚ, ktorí pripravujú štátny vzdelávací program z nášho predmetu. Vstúpili do diskusie informáciou, že sa nedalo vyrokovať navýšenie dotácie pre slovenčinu o jednu hodinu navyše. Napriek tomu bude táto snaha neustále prioritou našej Asociácie.

Dovoľte mi na záver vysloviť kritiku, že toto podujatie napriek tomu, že som ho propagoval, nepritiahlo pozornosť viacerých učiteľov SJL, hoci sa nás povinná literatúra bezprostredne týka. Chcel by som len upozorniť, že nezaujímam o veci nášho predmetu SAUS nedokáže riešiť a bez účasti učiteľov sa nám nepodarí naprávať nedostatky v našom predmete.

Niektoré moje tézy o tzv. povinnej literatúre:

- na hodine literatúry treba so žiakmi čítať, treba ich viesť k čítaniu (nie len povinnej literatúry aj doma, literatúra nemôže byť hodinami diktovania výkladov k literárnym dielam,
- niektorí učitelia sú za určovanie povinnej literatúry, iní sú proti,
- ponúkať školám tituly povinnej literatúry v prijateľnej cene vítame, takéto knihy by mal financovať štát,
- niektorí učitelia by privítali zavedenie povinnej literatúry aj na základných školách,
- dotácia na vyučovanie SJL by sa mala zvýšiť o 1 hodinu, ktorá by sa využila na prácu s literárnym textom (nie na navýšenie počtu preberaných diel),
- problematickým bodom je čítanie literatúry na stredných odborných školách,

- nakoniec predkladám svoj návrh v súvislosti s povinnou literatúrou, ktorý by mohol byť kompromisom. V prípade, že by ste mali nejaké iné nápady, určite mi o nich napíšte. Chcem totiž moje riešenie ponúknuť v rámci SAUS a presadzovať ho. Môj návrh je, aby sa určili emblémové diela, ktoré významne ovplyvňovali a smerovali slovenskú literatúru, slovenskú históriu a kultúru. Museli by to vyberať literárni odborníci, nie členovia ÚPK. Nemusela by to byť zákonite „povinná“ literatúra. Boli by to diela, ktorým by sme sa v rámci vyučovania museli venovať. Podľa môjho názoru nemôžeme byť v tomto probléme takí liberálni, že sa zbavíme vyučovania diel, ktoré sú kultúrnou identitou Slovenska. Boli by sme raritou. Ostatná literatúra, vrátane zahraničnej, by bola v rukách predmetovej komisie. V rukách učiteľa by zostala aj súčasná (slovenská) literatúra, lebo je veľmi sporné, ktoré novodobé diela si „zaslúžia“ dostať sa do osnov. Za zavedenie povinnej literatúry na základných školách nie som.

PhDr. Ján Papuga, PhD.
Predseda Rady SAUS